LASpoost

2011
Lente

Fris

Inhoud **3** Redactioneel **4** Post van Klukhuhn **5** Bellen met de moeder van Marcel Petit **6** InterviewAlumnus **8** Frisse overdenkingen op een zondagavond **9** Kokkerellen met Lasagna **10** Interview Menno Lievers **12** Wereldverbeteraar **13** Cursusrecensies **14** De sluier der onwetendheid **16** Boedapest: itthon vagyok! **18** Frisse boerenbuitenlucht **19** Horoscoop **20** Waarom willen we fris ruiken? **21** Frisse Mentaliteit **22** KSU **23** Onfris **24** Het bestuur **26** OC **26** Filmrecensie **27** Utrecht Centraal

Nu de friste (ja, dat is een woord) van de winter ons eindelijk lijkt te hebben verlaten en een waterig zonnetje ons poogt te verwarmen, ligt de tweede LASpost van dit jaar voor je. Allerlei grappig woordspelingen op het woord 'fris' zouden we hier kunnen maken, variërend van frisse voeten tot frisse tegenzin en van fris-drank tot koude. Dit hebben de schrijvers echter al volop gedaan in al hun prachtige artikelen, dus dat laten we hier maar achterwege.

En zoals de vorige LASpost je in de barre winter kon verwarmen met haar knisperende bladzijden die oplichtten in een warm vuur. Zo kan deze LASpost je verkoelen met haar wuivende bladen, die de opwarmende lentelucht doen aanzwellen tot een frisse voorjaarsbries (verdorie, doen we het toch nog).

Rest ons jullie allen veel leesplezier te wensen met ons prachtige blad en alle schrijfgragen eraan te herinneren dat we altijd openstaan voor bijdragen!

De redactie

De **LASpost** is het tijdschrift van Liberal Arts & Sciences Utrecht en USLAS Atlas en wordt gemaakt door de LASpostcommissie. **Hoofdredactie** Anne Martens **Eindredactie** Bram de Rijk **Vormgeving** Stijn Peeters, Jos van der Velde **Bijdragen van** André Klukhuhn, Ruben Dieleman, Anne Martens, Jeanine de Roy van Zuijdewijn, Niek Verlaan, Daan van den Berg, Eva Huson, Jos van der Velde, Jorien Copier, Alexander Beunder, Rik de Graaf, Daniel Aleksin, Bram Leusink **Foto's** Niek Verlaan, Josh Libatique, David Dennis **Adres** Drift 21 k2.08, Utrecht **Telefoon** 030 2536402 **E-mail** laspost@usatlas.nl **Website** www.usatlas.nl

Post van Klukhuhn

André Klukhuhn is door zijn interesses nauw verbonden aan onze studie. Hij studeerde scheikunde maar heeft een brede belangstelling voor alles wat het leven te bieden heeft. Scheikunde, geschiedenis, kunst en filosofie komen bij hem dan ook allemaal aan bod. Hoewel hij inmiddels gestopt is met lesgeven blijft hij zich verbonden voelen met het universitair onderwijs.

Fris is anders

Bij een thema als 'fris', 'koel' of 'koud' komen mijn gedachten altijd automatisch uit bij de Amerikaanse ingenieur en uitvinder Thomas Midgley (1889-1944), lang niet zo beroemd als zijn landgenoten en collega-uitvinders Thomas Edison (1847-1931) of Alexander Graham Bell (1847-1922), maar minstens van vergelijkbaar belang.

Deze Thomas Midgley dus werkte met de chemische verbinding tetraëthyllood en ontdekte min of meer toevallig dat het trillen of kloppen van motoren aanmerkelijk vermindert als deze stof aan benzine wordt toegevoegd. Tetraëthyllood wordt daarom sindsdien ook antiklop genoemd. Nu werkt lood, al dan niet in chemische samenstellingen, als een zenuwgif dat blindheid, slapeloosheid, nieraandoeningen, doofheid, kanker, verlamming en stuipen veroorzaakt, en daarbij ook nog geestelijke verwarring en hallucinaties teweegbrengt, meestal gevolgd door coma en dood. Maar lood is ook een goedkoop te winnen en makkelijk te bewerken grondstof, waarmee zeer winstgevend allerlei toepasbare verbindingen kunnen worden gemaakt. In 1923 richtten General Motors, Du Pont en Standard Oil daarom een aparte maatschappij op, Ethyl Corporation, voor de productie van tetraëthyllood op wereldschaal, vooral bedoeld als toevoeging aan benzine. Vrijwel meteen begonnen productiemedewerkers de onzekere gang en de verwarde geestelijke toestand te vertonen die een beginnende loodvergiftiging met zich meebrengt, maar zelfs na het overlijden van tientallen en het ziek worden van een veel groter maar niet precies bekend aantal werknemers, bleef het bedrijf ontkennen dat het lood daarvan de oorzaak zou kunnen zijn. En hoewel hij toen ook zelf al ziekteverschijnselen begon te vertonen, organiseerde Midgley zelf nog demonstratiebijeenkomsten voor de pers, waarbij hij langdurig het product inhaleerde om te bewijzen dat het onschadelijk was. Sindsdien is de uitstoot van uitlaatgassen door benzinemotoren de belangrijkste bron van het in het menselijke lichaam opgeslagen lood geworden, omdat het nog tot 1990 geduurd heeft voor er serieus aan de ombouw van motoren naar het gebruik van loodvrije benzine is begonnen. Daarbij moet nog worden aangemerkt dat deze onderneming eerder werd ingegeven door het negatieve effect van lood op de inmiddels verplicht gestelde katalysator in de benzine dan op de ruïneuze invloed op de natuur in het algemeen en het menselijke lichaam in het bijzonder.

Na het commerciële succes van tetraëthyllood was Midgley nog lang niet aan het eind van zijn carrière vol dood en verderf. Omdat in koelkasten – en hier komt de frissigheid in mijn verhaal – in de twintiger jaren van de vorige eeuw nog vloeistoffen werden gebruikt die giftig en brandbaar zijn, ging hij vervolgens ernstig bezorgd gericht op zoek naar een niet-giftig en onbrandbaar koelmiddel en ontwikkelde toen de chloorfluorkoolwaterstoffen (cfk's), waarvoor in de jaren dertig vele toepassingen werden gevonden, van airco's in auto's en koelkasten tot drijfgas in spuitbussen met kruis- en okselfrisse deodorant. Een halve eeuw later moest worden vastgesteld dat de ozonlaag er dramatisch door wordt aangetast, waardoor mensen worden blootgesteld aan hogere doses van kankerverwekkende UV-straling in het zonlicht dan goed voor ze is. Midgley zelf heeft niet meer geweten dat de cfk's na het tertaëthyllood wel eens de kwalijkste uitvinding van de twintigste eeuw kan zijn geweest. Nadat hij door polio verlamd was geraakt ontwierp hij een apparaat waarmee hij zichzelf door middel van een reeks gemotoriseerde katrollen automatisch in bed kon omkeren of overeind hijsen. In 1944 raakte hij bij het aanzetten van de machine in de kabels verstrikt en werd zo door zijn eigen uitvinding opgehangen en gewurgd. Fris is anders.

Bellen met de moeder van...

MARCEL PETIT

Chaoot, pianovirtuoos, charmeur en voormalig Utrechts voorleeskampioen. Marcel Petit is het allemaal en meer. Vrijwel iedere LASser kent deze jongen met de weinig toepasselijke achternaam wel. Maar wie wist dat hij vier jaar in Frankrijk heeft gewoond? LASpost sprak zijn lovende moeder en leerde 'm wat beter kennen.

Een pittig mannetje – zo omschrijft ma Petit haar zoon. Marcel werd geboren in Ancenis, tussen Nantes en Anger, aan de Loire. Dankzij zijn bezoeken aan een Franse peuterspeelzaal spreekt hij nog steeds een aardig woordje Frans. Gedurende zijn leven heeft Marcel zich op verschillende terreinen begeven: van zwemmen tot gymnastiek, van scouting tot voetbal en tafeltennis. Niets is Marcel te gek. Geboren in het jaar van het Paard voldoet hij aan de karakteristieken van dit Chinese sterrenbeeld: energiek, actief, begeeft zich graag in menigten om gezien te worden.

Intelligent en artistiek (van vader), muzikaal en sportief (van moeder), Marcel is het allemaal. De talenten van zijn ouders zijn in Marcel optimaal tot uiting gekomen, maar ma geeft toe dat ook het chaotische van haar afkomstig is. Zijn brede interesse heeft Marcel van zijn vader geërfd, en het is dan ook geen verrassing dat Marcel voor LAS koos.

Wat die studie precies inhoudt was voor de ouders van Marcel lange tijd onbekend, maar dankzij de Ouderdag zijn ze ook op studiegebied op de hoogte van wat Marcel bezighoudt. Of wat hem zou móeten bezighouden. Want Marcel zelf heeft volgens moeders nog wat overzicht nodig. Zo zou ze graag zien dat Marcel zich eerder inschrijft voor vakken, iets wat ons niet onbekend in de oren klinkt…

Wat Marcel later gaat doen? Dat maakt zijn moeder niet veel uit. Ze hoopt dat hij een richting kiest waarbij Marcel zich lekker voelt, maar of dat architect, sport-psycholoog of muzikant is zal de tijd leren. Als hij er zelf maar blij van wordt, dan zijn pap en mam ook gelukkig. Moeders grote wens? Een agenda voor Marcel, zodat hij niet teveel afspraken tegelijkertijd maakt.

Ruben Dieleman & Anne Martens

“LAS is haar tijd ver vooruit”

Aflas, kort voor Alumni & Friends of Liberal Arts and Sciences, is het alumni en vriendennetwerk van LAS. Zij brengt alumni samen, houdt ze in contact met de opleiding en volgt de weg die zij na LAS afleggen. Elke LASpost bevat een interview met een aflasser. Deze keer: Stephanie Verstift.

Aan het einde van de middelbare school twijfelde Stephanie tussen de toneelschool en filosofie. Een gesprek met een Utrechtse studieadviseur bracht haar bij Liberal Arts & Sciences. Nog voor haar studie begon moest ze vakken kiezen, waar ze zelfs haar oma voor raadpleegde. Ze koos voor kunstgeschiedenis en literatuurwetenschap en gebruikte haar eerste jaar uitgebreid om alles uit te proberen wat niet te bèta was. In de sociale wetenschappen volgde ze eerst een vak bij sociologie en kwam daarna bij culturele antropologie terecht, wat later haar hoofdrichting zou worden. ‘Vooraf dacht ik altijd dat antropologie niet bij mij zou passen, omdat ik dacht dat het ging om de bestudering van verre stammen of culturen, maar antropologie gaat voor mij over wezenlijke dingen. Het antropologische perspectief op de werkelijkheid past bij mij. Het gaat over wat mensen in de kern drijft en waarom ze bepaalde keuzes maken in het leven. Dat vind ik ontzettend interessant’. Een groot deel van haar vrije ruimte vulde ze in bij antropologie en voor haar afstudeerveldwerk ging ze in haar derde jaar naar Guatemala.

Tijdens haar periode in Guatemala had ze geen tijd om lang na te denken over een master. Een logisch vervolg op haar hoofdrichting was de doorstroom-master ‘multiculturalisme in vergelijkend perspectief’ van culturele antropologie. In die master zou ze direct weer op veldwerk gaan, maar dat werd teveel. Ze zette haar master stil, met de bedoeling om wat werkervaring op te doen binnen haar vakgebied en zich verder te oriënteren wat er eventueel mogelijk was buiten de master waaraan ze was begonnen. Ze deed verschillende interview-klussen, (o.a. met Rotterdammers over hun stad, dat werd gepubliceerd in het boek ‘Rotterdam vertelt’) en reisde naar China. Tot ze op de carrièredag van de UU tegen consultants aanliep die ‘COM’ hadden gestudeerd, ofwel Culture, Organization and Management aan de VU in Amsterdam. Dat moest het worden. Ze vindt het heel leuk dat ze in de organisatie-antropologie antropologische onderzoeksme-

thoden toe kan passen op organisaties. Voor haar master doet ze dit jaar haar afstudeeronderzoek naar een veranderingstraject bij een grote Nederlandse organisatie over hoe onbewuste cultuurprocessen en machtsdynamieken daarin een rol spelen

In juli is ze klaar met haar master en wil ze in ieder geval terug naar Guatemala en daarna op doorreis naar Argentinië. Daarnaast zou ze wel aan de slag willen in de consultancy voor een aantal jaar om te zien hoe het er in de praktijk aan toe gaat. Maar daar blijven plakken ziet ze niet zitten. Uiteindelijk wil ze zelf een onderneming starten waarin consultancy en onderwijs samenkomen.

'Hoe verder ik mijn onderwijslijn doorloop, hoe meer ik bewust de meerwaarde van LAS ga zien. Veel opleidingen laten studenten een vastgelegd traject volgen, maar wat nu als je interesse breder is? En wat als de maatschappij nieuwe eisen aan afgestudeerden gaat stellen? Het is in de huidige samenleving steeds belangrijker dat je je ook als mens leert te ontwikkelen op de universiteit. Veel van de huidige concepten en werkvormen passen niet meer bij deze tijd. We moeten op zoek naar nieuwe werkvormen en ik denk dat LAS hierop vooruit loopt.'

Of ze klaar is met het studentenleven: 'Op zich voelt het als een warme informatiedeken hier aan de universiteit, maar ik wil nu wel verder leren door het zelf te doen.'

Jorien Copier

Jeanine de Roy van Zuijdewijn

Frisse overdenkingen op een zondagavond

Het is zondagavond en al uren donker. Ik heb de klok de hele dag horen tikken en geprobeerd dit ritme te gebruiken om woorden met enige regelmaat op het papier te laten verschijnen. Geen resultaat. Zoals voor velen niet onbekend zal zijn, is er voor een paper meer nodig dan fysieke aanwezigheid achter een computer, een stapel boeken en de hoop op een wonderbaarlijke ingeving. Soms is het dan maar beter om er tijdelijk mee te stoppen, een nieuwe weg in te slaan, op zoek te gaan naar een 'frisse wind' in de stoffige omgeving van al lang vergane ideeën. Ook Nederland lijkt een nieuwe weg ingeslagen te zijn; althans als we het kabinet Rutte I mogen geloven. Het kabinet Rutte kan misschien ook wel de kwalificatie fris toegeschreven krijgen. Maar welke associaties heb jij met het frisse kabinet Rutte I? Hoewel ik deze vraag natuurlijk enkel voor mezelf kan beantwoorden, zal jouw antwoord waarschijnlijk één van deze twee opties zijn.

Misschien zul je fris associëren met vernieuwing, transparantie en een niet-zeuren-maar-aanpakken-mentaliteit. Dit kabinet deinst er niet voor terug om beslissingen te nemen die naast bewondering, ook op een hoop tegenstand zullen stuiten. Zo moet een nieuwe trainingsmissie in Afghanistan bespreekbaar zijn in de Kamer, aldus Rutte. Gedoogpartner Wilders wil daar niet van horen en stuurt een afkeurend sms'je naar journalisten, nota bene tijdens de betreffende persconferentie van Rutte hierover. Maar hé, dat is nou de kracht en tegelijkertijd de zwakte van een regering met gedoogsteun. Tegenstand van links is er ook, want een nieuwe missie was niet de afspraak. Maar zijn we vergeten van wie het idee van een trainingsmissie in Afghanistan eigenlijk afkomstig is? D66 en GroenLinks waren een aantal maanden geleden het brein achter dit plan, maar lijken plotseling minder enthousiast nu een wat ander gekleurd kabinet met hun idee aan de haal gaat. Uiteindelijk blijken D66 en GroenLinks toch overgehaald te kunnen worden, maar vooral laatstgenoemde partij kan zenuwachtig zijn voor de reactie die de achterban tijdens de Provinciale Statenverkiezingen van 2 maart geeft.

Aan de andere kant bestaat er ook een kans dat je het kabinet Rutte met fris in de zin van koud en kil associeert. De geplande achttien miljard aan bezuinigingen zal Nederland er niet warmer op maken. Zo is er luid protest van studenten tegen de bezuinigingen die Rutte op het gebied van onderwijs wil doen. Wij studenten zullen waarschijnlijk voortaan toch echt ons eigen geld moeten investeren in de toekomst. Er wordt wel opgemerkt dat wij, hoe mooi het principe ook is, dit geld over het algemeen nog niet hebben. Daarom mag dit dan ook geleend worden. Rutte wil echter wel duidelijk maken dat velen ernaast zitten als ze het over bezuinigingen in het onderwijs hebben. "We geven per jaar dertig miljard aan onderwijs uit en een kleine anderhalf miljard daarvan gaan we anders uitgeven", aldus Rutte op 13 januari via zijn kersverse YouTube-kanaal "DeMinPres". Doel is om de onderwijskwaliteit met het vrijgekomen geld te verbeteren. Misschien is dit een schrale troost voor studenten die zich in de kou gezet voelen. De geplande bezuinigingen van tweehonderd miljoen op kunst en cultuur zijn een ander hekel punt. Vindt rechts Nederland kunst en cultuur dan niet belangrijk? Jawel, maar hoe moeten we anders aan de achttien miljard komen? Goed, dan kunnen we op zijn minst de hypotheekrenteaftrek afschaffen. Maar als we dit nog mee willen nemen in de huidige bezuinigingsdoelen zullen er waarschijnlijk meer slachtoffers moeten vallen en zal dit geen gunstig effect hebben op de economie.

Kortom, genoeg om over na te denken. Links Nederland heeft de associaties bij het frisse kabinet Rutte al bepaald; zij kwam vandaag op 16 januari bijeen in de Brakke Grond in Amsterdam om met vereende krachten een frisse tegenwind richting kabinet Rutte te laten waaien. Maar wellicht heeft Rutte hetzelfde recept als oud-minister-president Balkenende: bij meer tegenwind gewoon wat harder trappen!

Couscous met Limoenkip

Ingrediënten
voor 2 à 3 personen

- 1 pak (Lassie) couscous Maroc
- 2 grote kipfilets
- 2 limoenen
- schil van 1 sinaasappel
- 1 grote puntpaprika
- 1 grote paprika (of ongeveer een kwart van elke kleur (groen, geel, rood – voor de kleur)

1 rode peper
- 1 grote (rode) ui
- 4 grote tenen knoflook
- paprikapoeder
- kurkuma
- korianderzaad (gemalen)
- verse koriander
- gember
- olijfolie (optioneel: roomboter)
- peper en zout

Keukengerei

- Grillpan
- Oven

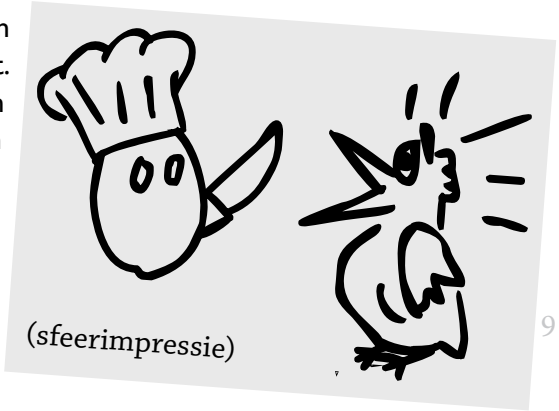
(sfeerimpressie)

Verwarm de oven voor op ongeveer 220 graden. Verdeel de kipfilets in vier gelijke stukken en sla ze plat. Dit kun je het gemakkelijkst doen door folie over de kip te leggen en met de onderkant van een pan op de filets te slaan. Bestrooi de filets met zout en peper en wrijf in met olie. Bak de filets mooi bruin in een grilpan tot ze een mooie grilstreep hebben. Leg de kip nu in een ovenschaal. Snijd de puntpaprika in lange stukken en leg deze over de kip heen. Snij anderhalve limoen in kleine partjes, besprenkel de kip en leg de partjes over de kip heen. Haal de zaden uit de rode peper en snijd de peper in ringetjes. Voeg ook deze toe aan de kip. Druk 3 tenen knoflook (met schil!) plat en verdeel deze met schil en al over de ovenschaal. Besprenkel met olijfolie en leg er wat gesneden koriander bovenop. Zet het gerecht in de oven. De kip zal nog ongeveer 20 à 25 minuten nodig hebben op 220 graden, maar het hangt een beetje van de oven af en de dikte van de kip dus check tussendoor.

Kook een afgepaste hoeveelheid water volgens het pakje couscous. Snijd ondertussen de gewone paprika's in kleine stukjes, net als de ui, gember (gebruik een stukje van ongeveer 2 bij 1 cm) en de overgebleven knoflook. Bak de ui en paprika in een pan glazig met wat olijfolie. Voeg het paprikapoeder, kurkuma en korianderzaad toe. Gebruik overal ongeveer 1 à 2 eetlepels van, maar het belangrijkst is om het mengsel te proeven. Voeg ook de knoflook en gember toe. Laat dit nog een beetje verder garen. Voeg ondertussen het water toe aan de couscous zodat het kan wellen. Volg de instructies op het pak.

Als de couscous klaar is voeg je het toe aan het paprikamengsel in de pan en bak je het mee. Voeg de rasp van de schil van de overgebleven limoen toe en van de schil van 1 sinaasappel. Pers het overgebleven limoensap ook nog uit over de couscous. Op het laatste moment kunt je naar smaak de gesneden koriander toevoegen en voor de smeuïgheid een klontje boter. De couscous is nu klaar. Serveer de kip met de couscous; eventueel kun je het kookvocht van de kip gebruiken als jus bij de couscous.

Eet smakelijk!

Interview met Menno Lievers

"Dames en heren, welkom bij dit college van Filosofie van de Cognitiewetenschappen," opent een vrolijk ogende man vol goede moed zijn college. De studenten kijken verdwaast vanuit de bankjes van Ruppert Blauw naar wat zojuist heeft plaatsgevonden; ze zitten namelijk toch echt bij alweer het elfde college van Taalfilosofie. Zijn fout inziende herstelt de man zich en vervolgt zijn opening met "mijn naam is Menno Lievers, dat weet ik dan nog wel."

Menno Lievers is sinds 1991 betrokken bij de Universiteit Utrecht als docent van onder andere Taalfilosofie en Filosofie van de Cognitiewetenschappen. Daarnaast is hij in 2000 ook betrokken geweest bij het opzetten van de studierichting Liberal Arts and Sciences en is hij in het verleden zelfs Nederlands jeugdkampioen atletiek geweest. Zijn colleges kenmerken zich doordat inhoudelijk informatieve stukken worden afgewisseld met grappige anekdotes wat de soms droge stof makkelijker behapbaar maakt. Onderstaand een interview met deze persoon over het wel en wee van een wetenschapper binnen de discipline filosofie.

Niek Verlaan

"Ik denk dat iedere filosoof zich vroeg of laat de vraag moet stellen: ben ik nou een realist over de werkelijkheid of ben ik een idealist? Ben ik in zekere mate een relativist of een absolutist? Dat is een vraag waar je niet omheen kunt." Lievers, zelf een wetenschappelijk realist, ziet het antwoord op deze vraag als basis voor het verdere denken van een filosoof. Het beïnvloedt in sterke mate hoe de filosoof problemen herdefinieert om er vervolgens een bevredigend antwoord op te formuleren. Zo is het 'other minds-probleem', het probleem dat we nooit zeker kunnen weten wat er in iemand anders hoofd omgaat, te herdefiniëren in termen van het realisme of het idealisme. Om een voorbeeld uit één van Lievers' colleges te gebruiken: "een idealist denkt [doet z'n ogen dicht]: als ik mijn ogen dicht doe bestaan jullie niet... Maar ik ben realist dus jullie bestaan!"

Het moge duidelijk zijn dat filosofie binnen alle wetenschappelijke disciplines die de Universiteit Utrecht rijk is, zich als vreemde eend voor doet. Een echte wetenschap is filosofie eigenlijk niet, omdat in tegenstelling tot andere wetenschappen, filosofische onderzoekingen vaak niet gericht zijn op antwoorden maar juist op het stellen van vragen. In Lievers' woorden: "alle wetenschappen maken gebruik van begrippen als 'waarheid', 'oorzaak' of 'betekenis', maar alleen in de Filosofie vragen we ons af wat dit eigenlijk is."

Op vragen over oorzaken en dergelijke bestaan er binnen de filosofische gemeenschap geen antwoorden die door iedereen worden geaccepteerd. Het realisme en het idealisme zijn niet te combineren binnen één opvatting en ook voor Lievers zelf geldt dat het aanhangen van het realisme zijn filosofie kleurt. Hoewel dat niet voor iedere filosoof hoeft te gelden, gelooft hij wel in de wetten van de Logica. "Filosofie moet in ieder geval redeneren, dus moet je aan de wetten van de logica gehoorzamen. (…) Als je tegen de wetten van de logica zondigt, is er iets mis. Filosofie is bezig met de vraag van rechtvaardiging en als je een rechtvaardiging geeft moet de redenering daarvoor in ieder geval geldig zijn." Een voorbeeld van zo'n wet binnen de klassieke logica is de wet van de uitgesloten derde, wat inhoudt dat een bewering altijd waar of onwaar is en er geen derde mogelijkheid bestaat.

Hieruit volgt als vanzelf de vraag wat er binnen de filosofie onder waarheid wordt verstaan. Lievers noemt ook hier weer het feit dat het antwoord op deze vraag afhangt van de filosoof – of meer in het algemeen; de wetenschapper – die je bent. Zo is voor een wiskundige een uitspraak waar als het coherent is met het systeem van andere wiskundige uitspraken. Maar voor de biologie, de geneeskunde

en andere empirische vakgebieden is deze definitie niet genoeg omdat deze juist de werkelijkheid

willen beschrijven. Binnen dergelijke disciplines overheerst misschien meer een pragmatische opvatting van wat waarheid is; waar is dat wat helpt om te overleven. Dan is er ook nog de wat abstractere opvatting van waarheid, dat het een eigenschap is van gedachten, niet afhankelijk van de taal die je spreekt. Lievers' eigen opvatting van wat waarheid is, is gekleurd door het feit dat hij ook geneeskunde heeft gedaan. Voor hem is een wetenschappelijke theorie waar omdat er in de werkelijk.heid een bepaalde stand van zaken is die met de theorie overeen komt; een voornamelijk empirische opvatting.

Hieruit blijkt ook Lievers' probleemgeoriënteerde opvatting van de filosofie. "Je leest Kant niet omdat je Kant wilt lezen, maar omdat je antwoord wilt op een vraag. (…) Je moet wel van het werk van andere filosofen profiteren om je eigen gedachten verder te helpen. Het zou dom zijn om dat niet te doen en het wiel iedere keer weer opnieuw uit te vinden." In Nederland heerst dan ook de opvatting dat je pas iets betekent als filosoof als je eerst veel geschiedenis van filosofie hebt bestudeert. Dit in tegenstelling tot landen als Engeland en de Verenigde Staten, waar het er meer op aankomt wat je zelf zegt.

Hoe het ook zij, in de filosofie moet men erachter proberen te komen hoe het nou echt zit. "De uitdaging voor een filosoof is om een consistent wereldbeeld te geven. (…) Het is de sport om je eigen theorie te verbeteren." Maar hoewel het komen tot een theorie aan de wetten van de logica moet voldoen, lijkt in het dagelijks leven – met name in de politiek – de logica (logos) niet de overhand te hebben. Ethos (beroep doen op autoriteit) en pathos (beroep doen op emoties) lijken prominenter aanwezig. Lievers is het hier niet helemaal mee eens. "Ik zou willen bestrijden dat de logica er niet toe doet, want als je ons menselijk handelen beschrijft dan wordt er zo veel logica vooronderstelt die niet expliciet wordt gemaakt, dat blijkt dat je zonder logica eigenlijk niet zou kunnen leven. (…) Maar in de politiek – waar het er niet om gaat of je gelijk hebt, maar of je gelijk krijgt – is ethos en pathos erg belangrijk. Waarheid en macht kunnen dan uit elkaar gaan lopen. De meerderheid heeft de macht, maar wat de meerderheid wil hoeft niet altijd waar te zijn." Hierdoor geldt dat het volgen van de meerderheid je in de wetenschap niet ver zal brengen.

Deze laatste opmerking brengt ons mooi bij het onderwerp van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van een wetenschapper. Lievers is duidelijk blij dat dit onderwerp ter sprake komt omdat er volgens hem op dit gebied een aantal dingen mis gaat in Nederland. "Er is op dit moment in Nederland een beweging aan de gang dat de academici zich maatschappelijk moeten verantwoorden. De inhoud die dat dan krijgt is dat een academicus onderdeel wil uitmaken van de maatschappij en maatschappelijk relevant onderzoek moet doen. Daar ben ik zelf geen voorstander van want ik vind dat de enige taak van een wetenschapper is dat hij zo goed mogelijk onderzoek moet doen om erachter te komen hoe het nou zit." Dat wetenschappers dus verantwoordelijkheid moeten afleggen richting de maatschappij vindt Lievers remmend voor het onderzoek, mede omdat het ook vaak voorkomt dat pas tientallen jaren later het effect van een onderzoek duidelijk wordt.

Een ander punt is dat politiek filosofen niet meer gehoord worden in Nederland. Niet één politieke partij doet nog aan theorievorming; het is allemaal heel pragmatisch. De partijen hebben allemaal wel hun eigen standpunt, maar op grond waarvan ze iets vinden… die vraag wordt niet meer gesteld volgens Lievers. En dat terwijl dat een vraag is die iedereen mag stellen en ook vaker gesteld zou moeten worden in de politiek en de onderwijskunde. Lievers vindt dan ook dat: "als er in de maatschappij ontwikkelingen zijn en je hebt als wetenschapper de competentie om je erover uit te spreken, dan moet je dat vooral doen!"

Aan het eind van het interview aangekomen behandelen we nog even snel de vraag hoe er binnen de filosofie met ethische dilemma's wordt omgegaan. Lievers reageert met de opmerking dat in tegenstelling tot andere disciplines bij de filosofie het uitgangspunt anders is. "Je hebt in het leven ethische problemen. Voor een filosoof is het dan de vraag: hoe moeten we dit probleem beschrijven om daarmee verder te komen of om antwoord op die vraag te krijgen?"

Een van de vooruitgangen in de filosofie is te vinden als we terug kijken naar de geschiedenis. Zo vond men in de 18e / 19e eeuw slavernij heel normaal, maar was het ook niet mogelijk om deze slechte gebeurtenissen te beschrijven omdat termen als 'discriminatie' niet bestonden. "Dat is dus een ethische tekort koming die het gevolg is van het feit dat wij geen begrippen hebben voor die misstanden. (…) Het zou aan de ethici en de filosofen zijn om begrippen uit te vinden die ons [die verschillende misstanden] duidelijk maken."

Gepast te laat voor zijn volgende afspraak neemt Menno Lievers afscheid en verlaat hij de rumoerige koffiehal van Janskerkhof 13. Met heldere antwoorden op de vragen en zelfs enkele eye-openers verlaten uiteindelijk ook wij het nieuwe onderkomen van departement Wijsbegeerte en begeven ons richting huis. Het is mooi weer en het was weer mooi, nu is het tijd om het op papier te zetten.

Wereldverbeteraar

Fris – dat is het in mijn kamer. Ik zit in een tijdelijke kamer van 20 m² met enkel glas en een kleine radiator, waar ik mijn bureau voor geschoven heb om het maar zo warm mogelijk te houden. De thermostaat hoger zetten heeft geen zin, want alle warmte vloeit onmiddellijk door het glas naar buiten. Deze overdenking brengt mij bij een veel groter probleem dan mijn koude voeten: mijn milieuonvriendelijke leefstijl. Ik zet liever de verwarming hoger dan dat ik warmere kleren aantrek, en de meeste etensresten gaan rechtstreeks de prullenbak in. (Dit in tegenstelling tot huisgenoot E., die de koelkast vol heeft staan met bakjes eten). Een blok wijsgerige ethiek heeft mij echter niet overtuigd van de morele verplichting onze nazaten een mooie aarde na te laten. De basisschoolretoriek van 'vele druppels op een gloeiende plaat' is nooit aangeslagen, omdat ik net als ieder ander niet de eerste druppel wil zijn. En ook de vergelijking met kindertjes die het een stuk minder hebben is niet eerlijk, want die kindertjes hebben niet eens een thermostaat, laat staan dat ze hem hoger kunnen zetten. Tevreden met deze poging mijn geweten te sussen vertrek ik, zachtjes vloekend omdat ik te laat ben, naar Utrecht CS om mijn trein naar Almelo te halen. Als ik de volgende dag op de verjaardag van mijn nicht met plezier de grijpreflex van mijn paar maanden oude achterneefje uitprobeer, besef ik: deze kleine nazaat verdient ook een mooie aarde. De volgende keer toch maar een warm vest aantrekken. Denk ik.

Daan van den Berg

cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie **cursusrecensie** cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie
cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie cursusrecensie

Inleiding Cognitiewetenschappen

De kwaliteit van de cursus

Het vak wordt gegeven door een paar verschillende docenten, die op hun eigen manier goed college en uitleg geven. De werkgroepen waren iets minder van kwaliteit, de werkgroepbegeleider kon iets minder goed uitleggen en er zat ook niet echt een structuur en sterke aanpak in de werkgroepen, maar dat verschilt misschien per werkgroep en zeker per jaar.

Toetsvormen waren goed, er vonden twee deeltoetsen plaats waarin ongeveer alle hoofdstukken en onderwerpen aan bod kwamen. Dit gebeurde wel wat steekproefsgewijs: bij elk onderdeel werd er d.m.v. drie vraagjes één specifiek stukje getoetst (waar je dus ook veel pech of geluk mee kan hebben, als je niet alles even goed geleerd hebt…).

De planning en werkdruk waren prima, je moet zelf bijhouden dat je de stof leest voor of anders na de bijbehorende les, dan is het meeste niet moeilijk en hoef je niet vreselijk veel te doen voor de toets (anders is het wel erg veel).

Organisatie was ook prima.

De inhoud van de cursus

De inhoud van de colleges en literatuur was gedeeltelijk interessant: er worden verschillende perspectieven van de cognitiewetenschap behandeld, zoals filosofie, psychologie, neurologie, taalkunde, kunstmatige intelligentie en robotics. Het ene hoofdstuk en bijbehorend college is interessanter dan het andere, maar het sloot allemaal wel vrij goed aan bij mijn verwachtingen.

Met dit vak krijg je een aardige indruk waar CKI (vooral wat betreft de C) over gaat.

Op- of aanmerkingen

De werkgroepen zouden wat steviger mogen, i.p.v. rustig door de stof heen lopen, echt wat doen aan opdrachten (uit het boek of van bijbehorende website) of een begeleide, concrete discussie zou het wellicht wat interessanter maken.

Methoden & Technieken 1

De kwaliteit van de cursus

De planning en werkdruk waren goed te doen. Ik ben een langzame lezer, en had daardoor in het begin wel moeite om bij de blijven in het boek, want dat begint wel meteen snel. Persoonlijk vond ik Hennie Boeije (docent hoorcolleges) wel goed, maar medestudenten vonden haar colleges soms saai (maar wat wil je, het is vrij saaie stof). Ik was gezegend met mijn werkgroep docent, want die was erg goed! Het tentamen was te doen, maar ik had wat moeite met de vraagstelling (instinkers). Het was multiple choice; 30 vragen, 10 fout = 5,5.

De inhoud van de cursus

Wat je denkt dat je zou leren bij deze cursus, leer je er ook; verschillende methoden en technieken om onderzoek te doen. Er zijn veel begrippen die je moet kennen voor het tentamen, wat het leren een beetje droog maakt. Voor de opdrachten (onderzoeksvoorstel schrijven) moet je deze begrippen ook kunnen toepassen. Persoonlijk vond ik de inhoud van de colleges aansluiten bij de stof uit het boek, maar medestudenten waren dat niet allemaal met me eens.

Op- of aanmerkingen

De slides van de hoorcolleges komen allemaal op internet te staan, maar niet volledig (er zitten gaten in). Dit is om je scherp te houden denk ik, maar is vervelend als je ze voor je tentamen wilt leren. Ook zou er misschien wat meer aandacht kunnen worden besteed aan het zoeken van bronnen.

De opdracht voor dit vak sloot goed aan, en was goed te doen. Verder vond ik dat er serieus met vragen (ook via mail) werd omgegaan. Maar nogmaals, dat zou ook aan mijn werkgroepdocent hebben kunnen gelegen.

De sluier der onwetendheid

Niek Verlaan

Laatst zat ik in de trein, met in de stoelen naast mij een jongen en meisje van rond de 18. Half volgde ik hun gesprekken, die over de politiek bleken te gaan. Hun vader (het waren kennelijk broer en zus) was politiek actief, maar de dame en heer waren het niet eens met een beslissing die hij had genomen. In hun ogen had hij in een bepaalde situatie beter anders kunnen handelen. Toen niet veel later het gesprek van onderwerp was veranderd, zei het meisje dat ze graag een OV-jaarkaart voor eersteklas zou willen hebben. Door deze opmerking begon ik mij af te vragen waarom zij dat in godsnaam zou willen.

Natuurlijk snap ik dat mensen graag zo comfortabel mogelijk door het leven gaan en dat uiteraard het liefst voor noppes. Maar zeker voor mensen die actief zijn of willen zijn in de politiek lijkt het mij belangrijk zich zoveel mogelijk tussen het 'normale volk' te begeven. Want laten we wel wezen: politiek is toch van origine een sociale bezigheid[1]? Naar mijn mening zijn politici er om in (conflict-) situaties beslissingen te nemen die de diversiteit aan belangen zoveel mogelijk behartigd. En vanuit een ivoren toren lijkt mij dit moeilijk te bewerkstelligen.

Politiek filosoof John Rawls (1921 – 2002) hield zich tijdens zijn leven bezig met het opstellen van een theorie over rechtvaardigheid, onder andere in zijn boek *Theory of Justice*. In dit boek beschrijft Rawls een gedachte-experiment aan de hand van de *Original Position*. In het kort komt dit gedachte-experiment er op neer dat mensen bij het inrichten van een samenleving (of bij het verdelen van goederen in een samenleving) beslissingen zouden moeten nemen vanachter een sluier der onwetendheid ('Veil of Ignorance'), waarbij deze mensen niet weten in welke sociaal- of economische toestand zij zelf verkeren. Zodoende moet er dus met iedere sociale en economische klasse evenveel rekening worden gehouden; er bestaat namelijk een kans dat je zelf tot een van de minder bedeelde klassen behoort. Je zou het kunnen zien als het verdelen van een taart, waarbij je zelf de laatste bent die mag kiezen. De meest gunstige verdeling voor jezelf is dan de gelijke verdeling.

Uiteraard is Rawls' gedachte-experiment behoorlijk hypothetisch: geen mens kan werkelijk oordelen vanachter een veil of ignorance. Rawls werd dan ook verweten een voornamelijk utopische theorie op te hebben gesteld. Desalniettemin is de *Original Position* een nastrevenswaardig ideaal, met name natuurlijk voor de mensen die een land besturen; de politici. Okay, de *veil of ignorance* bestaat niet. Zelfs als we ons best zouden doen, zullen we toch altijd een beetje bevooroordeeld blijven voor het milieu van waaruit wij zelf onze oorsprong hebben. Dit komt doordat we simpelweg minder affectie hebben met situaties, omstandigheden of bepaalde sociaal economische klassen naarmate we het op ons levenspad minder tegen (zullen) komen. Toch zijn mensen met een groot inlevingsvermogen (empathie) beter in staat zich te verplaatsen in voor hen minder bekende omstandigheden.

Hoe kan iemand er dan voor zorgen dat hij of zij meer affectie krijgt met de situatie waarin mede landgenoten zich kunnen bevinden? Juist! Door zich te omgeven met een zo groot mogelijke verscheidenheid aan personen, zorgen dat zij bijvoorbeeld de minder bedeelde landgenoten wél op hun levenspad treffen. Met andere woorden: weg uit die ivoren toren! Een kaart om gratis met 1e klas te reizen zou zulke mensen juist de kans ontnemen te ervaren wat er leeft in de maatschappij. Iedere invloedrijke politicus zou eigenlijk vrienden moet hebben in alle lagen van de maatschappij zodat zij zich kunnen inleven in de personen die betrokken zijn bij (potentiële) conflict situaties en zo beter de gevolgen van een te nemen beslissing kunnen overzien. Ik denk dat hoe meer vrienden een politicus heeft in zoveel mogelijk diverse 'groepen', des te sneller die politicus zijn beslissingen vanachter een 'veil of ignorance' zal nemen, zoals filosoof John Rawls zou hebben gewild.

---

1 Ik meen mij te herinneren dat een hoogleraar tijdens een gastcollege een keer zei dat er onderzoek was gedaan naar de motivatie van alumni die de politiek in wilden. Er bleek dat de meest genoemde redenen het financiële aspect en de status waren. Het sociale aspect, waar het eigenlijk allemaal om te doen zou moeten zijn, werd nauwelijks genoemd. Helaas kan ik de bron niet meer achterhalen.

Boedapest itthon va

Na zeven maanden studeren in Boedapest weet ik het zeker: Erasmus-student zijn is een feest. Ruige geruchten over de overdaad aan festijnen waar tot in de vroege uurtjes kan worden doorgestampt kan ik bevestigen. Ook het niet geringe consumeren van alcoholische versnaperingen blijkt geen fabeltje te zijn. Hoewel beide een vermakelijk onderdeel kunnen zijn van het Erasmus-bestaan in de stad van de artistieke 'ruined bars', is dit niet de voornaamste motivatie om het studentenleven in Boedapest aan te prijzen als een feestje. Longen worden immers niet gelukkig van deze geweldige art-cafés waar de sigaret zegeviert en nieren houden simpelweg niet van smakelijke zelfgemaakte palinka.

Een van de meer legitieme redenen om je over te geven aan de 'parel aan Donau', zoals de Hongaren de stad zelf graag noemen, is omdat een verblijf in Boedapest zeker een feestje voor het hoofd belooft. De meest harige hoofddeksels zijn hier te koop en, zelfs beter, worden ook daadwerkelijk gedragen. Mijn ultieme favoriet is de combinatie die erg populair lijkt te zijn bij de Hongaarse ouderen. Manlief draagt een bontmuts die maar liefst twee keer zo groot is als zijn eigen hoofd en heeft een echtgenote in de arm geklemd die als een tonnetje naast hem waggelt in een bijpassende harige jas die minstens drie keer haar omvang heeft. Het stel spant uiteraard de kroon wanneer zij een in een wollig jasje gestoken hondje laten meetrippelen die een vacht heeft die angstig veel lijkt op de gedragen bontmuts en -jas.

Ook je ogen zullen niks tekort komen in Boedapest. Behalve dat het een uitstekende plek is voor hobby's als 'mensen-kijken-vanuit-een-cukrászda' (patisseriezaak), ontbreekt het deze stad niet aan imposante bouwwerken zoals het gigantische parlementgebouw of de beeldschone opera. Wie Boedapest op haar mooist wil zien, hoeft bovendien enkel en alleen te wachten tot de avond valt en een van de negen bruggen die Buda en Pest verbinden te bewandelen. De Szabadság híd, de vrijheidsbrug, in het bijzonder geeft een perfect uitzicht op de lichtjesparade aan beide oevers van de Donau. Nog interessanter voor het oog wordt het echter wanneer je er voor kiest om een eenvoudige rit met de tramlijn vier te maken. Hobbelend door het centrum geeft deze route in een oogopslag Boedapests moderne geschiedenis weer. Het ene moment schuiven verfijnde façades en felgekleurde raamkozijnen voorbij. Het volgende ogenblik is het de grauwheid van vuile grijze gordijnen en afbrokkelde hoekstenen die de tram overschaduwt. Dit is Boedapests paradox. Overblijfselen van de trotse rijkdom van een land dat ooit drie keer zo groot was als haar huidige omvang steekt af bij de vergane glorie van de ooit prachtige gebouwen die tijdens de veertig communistische jaren geen aandacht hebben kregen. Deze grijze gebouwen bieden onderdak aan vele Budapesti, maar worden niet gerenoveerd omdat haar inwoners niet genoeg geld kunnen of willen inzamelen om het te bekostigen. Een trots wapperende vlag van de Europese Unie prijkt op bouwwerken die als waardevollere renovatieprojecten worden beschouwd.

Nog een reden om het studeren in Boedapest als een feestje te beschouwen is omdat het een waar festijn is

st:
agyok!

voor de benenwagen is. Niet langer hoeven je voeten dagelijks op de zware fietspedalen te drukken en je billen over het zadel te schuren. Vergeet de fiets en probeer het razendsnelle tempo van de Hongaarse benen maar eens te bij te houden. Mochten je benen hier weinig gelukkig van worden, probeer dit dan eens: slenter langs de Doneau, bewandel Boedapests grote avenues tijdens de zonsopgang of stamp vrolijk door de kronkelige achterbuurtstraatjes om de nieuwste restaurants te vinden. Gegarandeerd een succes.

Een verblijf in Hongarije is ook zeker een feestje voor de mond. Niet zozeer dankzij de nationale keuken, tenzij je van diepgefrituurde hompen vlees houdt, maar dankzij de onmogelijke taal. Typische Hongaarse intonaties maken de taal uiterst melodieus, maar brengen ook onhandelbare klanken met zich mee. Een uitdaging is het zeker, maar ik ben niet geheel overtuigd van mijn Hongaarse docent die beweert dat het slechts een kwestie van oefenen is. Wat verwacht je immers van een taal die gebaseerd is op oud-Fins dat tegenwoordig niet meer wordt gesproken en een woord kent als megszentségtelenithetetlenségeskedéseitekért?

Tot slot is een Erasmus-uitwisseling in Boedapest natuurlijk ook een gezond genot voor het brein. In totaal kent de stad zestien universiteiten waarvan de meerderheid Engelse vakken aanbiedt. Mocht je voor het onderwijs van het Amerikaanse instituut Central European University kiezen dan zul je je, aldus de universiteit zelf, tussen Centraal Europa's academische elite bevinden. Ik vind vooral dat het een unieke kans biedt om eens een kijkje te nemen in een voor mij onbekende academische wereld waarin zeer gedreven professoren en uiterst ambitieuze studenten, beiden met steeds grotere wordende stresswallen, driehonderd pagina's per dag lezen. Veel Hongaren zul je hier overigens niet tegen het lijf lopen, de universiteit is trots op haar diversiteit en schroomt niet om bij elk publiek evenement weer te benadrukken dat de 1500 CEU-studenten uit honderd verschillende landen afkomstig zijn.

Omdat ik geen negen vakken volg en dus niet zeven boeken in een week hoef te lezen, zie ik mijn verblijf in Boedapest ook als een waar genoegen voor, jawel, de duim. Los van verplichtingen en verblijvend in het hart van Centraal-Europa, zit er niks anders op dan er regelmatig op uit te trekken. Het gouden recept om kosten te besparen en optimaal avontuur te beleven is door zowel binnen als buiten de Hongaarse grenzen slechts gebruik te maken van je liftduim. Tot slot is de beste manier om een vreemd land te leren kennen, te luisteren naar autobestuurders al rijdend over hobbelige wegen, te eten in de lokale kroeg van een onbekend dorpje of door te slapen op te zachte banken van hartelijke couch-surfershosts. Overigens is er een onderdeel van deze mini-reisjes dat de Erasmus-ervaring een nog beter en specialer feest maakt; namelijk de terugkomst in een stad, een appartement en bij mensen die op eens je nieuwe thuis blijken te zijn. Budapest, itthon vagyok!

Eva Huson

Die frisse boerenbuitenlucht

Heimwee van een import-Utrechter

Ruben Dieleman

"De Achterhoek? Waar ligt dat in vredesnaam? Da's toch in Brabant? Of was het iets in Drenthe? Wacht even, hoe zei je ook al weer?" Veel mensen hebben nog nooit gehoord van mijn geboortestreek, laat staan van de plattelandsmetropool waaruit ik afkomstig ben: Doetinchem. Als die naam al associaties oproept dan betreft het meestal de kolderieke voetbalclub De Graafschap, die om het jaar degradeert en weer promoveert naar de Eredivisie, of die ene verschrikkelijke keer dat je op vakantie ging en afgezonderd van de bewoonde wereld eindigde op een of andere boscamping. Of misschien wordt er gewezen op het feit dat de Achterhoek het landelijk gemiddelde van tienerdrankmisbruik fors omhoog stuwt. De meeste LASsers zegt de naam ook weinig. Dat is niet verbazingwekkend, maar eigenlijk wel een beetje jammer. Het gebied ligt relatief gezien dichtbij maar toch is er een wereld van verschil met Utrecht.

De feiten onder ogen ziend moet ik toegeven: de naam alleen al doet geïsoleerd, duf en boers aan. Veel oorspronkelijke Achterhoekers moffelen hun achtergrond dan ook een beetje weg, ze schamen zich. Dat merk ik ook bij leeftijdsgenoten die elders in het land gaan studeren. Ergens best begrijpelijk: als je geen rare tongval hebt overgehouden aan de streek en bevoorrecht genoeg bent er weg te komen, waarom zou je je roots dan alsnog fier uitdragen zoals bijvoorbeeld Limburgers of Friezen 'in den vreemde' wel eens doen? De aan Duitsland grenzende regio heeft weliswaar alle traditionele ingrediënten in zich voor een sterke regionale identiteit: een eeuwenlange geschiedenis als verenigde bestuurlijke eenheid, eigen dialect(en) en lokale volksvertelling. Aardrijkskundig gezien wordt de streek zelfs gekarakteriseerd door haar zogenaamde coulissenlandschap. Maar de plattelandersorgie die de Zwarte Cross heet, het ook onder studenten populaire Grolsch en de boerenrockpioniers van de band Normaal zijn, hoewel zeer bepalende onderdelen van het moderne Achterhoekse imago, samen beslist geen toonbeeld van een bijster gesofisticeerde lokale cultuur. Niet dat 't echt telt in de Utrechtse melting pot, maar dáár moet je bij hooghartige Randstedelingen zeker niet mee aankomen.

Sinds ik in Utrecht woon ben ik volgens mijn ouders Achterhoekser dan ooit geworden. Tot mijn schrik besefte ik dat het klopt, en dat terwijl ik van huis uit niet eens dialect spreek ('plat') of opgegroeid ben in een écht boerengat. Het is ook niet zozeer dat ik sinds ik studeer plotseling verschrikkelijk veel zin heb om te 'zoep'n tot wi-j kroep'n', 'alderbastend hard te høken' of 'met d'olde Vrouw Haverkamp d'n hooispiek in te duuk'n'. Nee, ik heb daar nog altijd vrij weinig mee. Sowieso is iets dergelijks als 'identiteit' welbeschouwd nog altijd een vrij ongrijpbaar begrip. Het belang van ervan moet ik zodoende ontkrachten. Er is gewoonweg een andere Achterhoek die ik ben gaan waarderen; de pittoreske en pretentieloze streek waar je op adem kunt komen van alle ontzielende Vinex-gruwel en grootstedelijke anonimiteit. Het gewest van 'Wark'n as'n boer', 'Noaberschap' en 'Goodgoan'. Geheel on-Achterhoeks ben ik er trots op geworden. Het blijft, in de woorden van de negentiende-eeuwse schoolmeester B.J.Stegeman, "Ons wondermooie Saksenland, woar w' altied van zölt holden". Hoe goed ik mijn afkomst ook kan verbergen, verloochenen zal ik haar niet.

Horoscoop

Ram
21 maart
t/m 19 april

Je nachtelijke uitstapjes beginnen hun tol te eisen. Je concentratie op belangrijke momenten zakt tot onder het nulpunt, met alle gevolgen van dien. Gelukkig weet jij je dankzij je charmes keer op keer uit hachelijke situaties te redden. Zoals William Hazlitt al zei: "As is our confidence, so is our capacity".

Stier
20 april
t/m 20 mei

Je wordt de laatste tijd overspoeld door reclame, en weet maar moeilijk weerstand te bieden aan verlokkingen. Geeft niet, zolang je de Action en Big Bazar maar mijdt.

Tweelingen
21 mei
t/m 20 juni

Wanneer de hanen in het park vroeg in de ochtend beginnen met kraaien, kun jij de slaap niet meer vatten. Je hebt last van slapeloosheid. Raadpleeg je moeders versie van *De kleine dokter.*

Kreeft
21 juni
t/m 22 juli

Vooral de oppositie van Saturnus met de zon aan het begin van de maand zet je leven op z'n kop. Overweeg serieus een bezoek te brengen aan de Artantique om tot rust te komen.

Leeuw
23 juli
t/m 22 augustus

Je staat voor een belangrijke keuze, en hoewel je alle voors en tegens tegen elkaar hebt afgestreept en iedereen uitgebreid hebt lastig gevallen, kom je er niet uit. Volg je intuïtie.

Maagd
23 augustus
t/m 22 september

April is de gloriemaand van je sterrenbeeld, en dat heeft duidelijk een positieve invloed. Je zit vol energie en bent in voor de gekste dingen. Neem anderen mee in je enthousiasme.

Weegschaal
23 september
t/m 22 oktober

Je hoofd zit vol grootse plannen, maar eigenlijk maak je niet écht tijd om ze ook uit te werken. Zoek een groep gelijkgestemden en ga aan de slag nu de sterren goed staan.

Schorpioen
23 oktober
t/m 21 november

Met dit mooie weer beginnen je groene vingers te jeuken. Het is tijd om die pitjes en potjes af te stoffen en je eigen groententuintje te beginnen. Dit wordt jouw voorjaar!

Boogschutter
22 november
t/m 21 december

Een ontmoeting met een bijzondere persoon verandert je levensvisie. Je zet je in voor het vrijwilligerscircuit in Utrecht. Denk ook aan die hulpbehoevende student in je omgeving!

Steenbok
22 december
t/m 19 januari

Heb je de afgelopen tijd weinig succes gehad op sportief gebied, wees dan niet getreurd: een nieuw seizoen biedt nieuwe kansen. Grijp ze wanneer ze zich aandienen!

Waterman
20 januari
t/m 18 februari

Met Pasen in aantocht begin jij je meer te interesseren in de spirituele kant van het leven. Je vrienden kunnen je gepredik echter niet altijd waarderen. Houd sommige denkbeelden privé.

Vissen
19 februari
t/m 20 maart

Zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens - daar kun jij over meepraten. De laatste tijd heb je de behoefte om je oude nest weer eens op te zoeken. Dat wordt gewaardeerd.

Minke de Haan

Je kent het vast wel. Je stapt op een gewone dag in de bus naar de Uithof en naast je zit een student die een nacht doorgehaald heeft en toch besloten heeft om het college van negen uur bij te wonen. Om hem heen hangt een walm die je vaag kunt identificeren als een mengsel van koffie, zweet, sigaretten en daarnaast nog enkele zaken die je niet bij naam kunt noemen. Had hij zich maar gewassen, denk je bij jezelf, dan had jij nu niet je ontbijt nog eens moeten proeven omdat de hele handel naar boven komt zetten. Rook hij maar naar een lekkere douchegel, zelfs AXE was in dit geval goed geweest. Wat je niet denkt, hoewel het natuurlijk een stap in de goede richting was geweest, is: rook ik hem maar niet. Je eerste neiging is om aan een lekkere geur te denken.

Lekker en fris ruiken, dat is wat we allemaal willen. Of in ieder geval: in elke reclame wordt gezegd dat we het willen. Parfums en douchegels met de meest exotische ingrediënten zoals kokos, kamperfoelie, echte mineralen uit een gletsjer in Zwitserland, vulkanisch gesteente, Dode Zee zout, 'Marokkaanse roos', 'frisse ozon' en zo kan ik nog wel even doorgaan. De een ruikt nog frisser dan de ander en ze geven je allemaal een ongeëvenaard begin van de dag. En dat terwijl zeep, waar deze mengsels toch allemaal op gebaseerd zijn, volgens de mythe is ontdekt door wasvrouwen op het eiland Lesbos. Deze vrouwen merkten op dat hun kleding schoner werd als ze het in water wasten dat geel kleurde. Dit gele water was afkomstig van de altaren waarop ze dieren offerden voor de goden. Na hevige regenval stroomde daar een gele substantie uit die in die rivier stroomde. Deze substantie bestond uit een mengsel van dierlijke vetten en de as van het hout waarop de dieren verbrand waren: zeep. Voegen we nu massaal exotische ingrediënten aan zeep toe om de toch wat 'vieze' afkomst te verhullen?

Laten we er niet omheen draaien: zeep is gewoon vies. Waarom willen we eigenlijk fris ruiken? Is het om onze smerige natuurlijke geuren te verbergen? Misschien is de vies ruikende student in de bus niet zo slecht bezig: na een horizonverbredende avond aan de bar gevuld met liquide middelen en intellectuele discussies is hij tot de conclusie gekomen dat de enige manier om weer bij zijn ware natuur te komen is door te zorgen dat hij alleen naar zichzelf ruikt en niet naar kokosnoot. Want wat is er mis met naar jezelf ruiken? Er bestaat geen mondiale overeenstemming over wat nou eigenlijk vieze geuren zijn.

Van sommige culturen, die ik hier niet bij naam zal noemen, vinden wij dat ze overwegend en doordringend naar knoflook ruiken terwijl ze daar zelf niet zo veel problemen mee hebben. Het ligt aan de overheersende cultuur welke geur je als vies of als lekker bestempelt, daar heeft as van vulkanisch gesteente niks mee te maken. Of je iemand wel of niet lekker vindt ruiken heeft minder te maken met deodorant of douchegel; (potentiële) partners vind je lekkerder ruiken als zijn of haar afweersysteem afwijkt van dat van jezelf. Als deze systemen iets afwijken maar wel verenigbaar zijn krijg je namelijk nageslacht dat beter tegen ziekten kan. Om dit te illustreren: vrouwen, ik dus blijkbaar ook, vinden vers mannenzweet aantrekkelijk. Dus de volgende keer dat je een bouwvakker met druppeltjes zweet op zijn voorhoofd ziet, weet je waarom je hem zo aantrekkelijk vindt.

Lekker ruiken is dus een illusie – hulde voor de student die naar zichzelf durft te ruiken in de bus! De volgende keer als je vindt dat iemand stinkt, denk dan aan dit verhaal. Doe morgen maar wat minder deodorant op.

Ik stel voor dat we een revival van de menselijke geur beginnen. We ruiken al fris genoeg van onszelf.

Frisse mentaliteit

Vrijdag 19 februari dit jaar deed Atlas mee aan een sporttoernooi georganiseerd door A-Eskwadraat, de studievereniging voor Wiskunde, Informatica, Informatiekunde en Natuur- & Sterrenkunde. Het toernooi was voor bètastudieverenigingen maar gelukkig mocht Atlas ook meedoen. Een mooie dag, dat was het wel, maar helaas is Atlas in alle sportonderdelen waarin geparticipeerd werd tweede geworden. Tweede met voetbal, tweede met trefbal, tweede met unihockey en tweede met tchoukbal (dit laatste was niet zo moeilijk, aangezien naast Atlas alleen A-Eskwadraat zelf meedeed).

Waarom dit resultaat? Tweede worden is niet slecht, het betekent toch dat we iets gepresteerd hebben. Maar tweede is geen eerste, en vier keer tweede is dus vier keer geen eerste! Wat is er mis gegaan? Was het de schuld van de scheidsrechter? Was het percentage brakke LASsers te hoog om een echte prestatie neer te zetten? Hebben LASsers minder spelinzicht dan bètastudenten? Was er te weinig teamspirit? Hebben LASsers over het algemeen niet de juiste winnaarsmentaliteit? Na al deze opties geanalyseerd te hebben was ik toch niet echt tevreden. De scheidsrechters waren immers geweldig, brakke LASsers heb ik niet gezien, ons spelinzicht was innoverend, om over de laatste twee opties maar te zwijgen (LASsers zijn nou eenmaal teamspelers met geweldige winnaarsmentaliteit). Al deze dwaze gedachten gingen dus door mijn hoofd, totdat ik me herinnerde welke vereniging wel met een prijs naar huis was gegaan. Bij voetbal: A-Eskwadraat, bij trefbal: A-Eskwadraat, bij unihockey: A-Eskwadraat, bij tchoukbal: A-Eskwadraat, en heel verrassend was A-Eskwadraat ook eerste bij volleybal, waar Atlas niet in vertegenwoordigd was. Hier ontdekte ik dus onmiskenbaar een patroon, vijf keer eerste op je eigen toernooi komt mij vrij verdacht voor... Het is zo dat ik verder absoluut geen bewijs heb voor enige onderbouwde theorie, dus daar wil ik het verder bijna bij laten. Het enige wat genoemd moet worden is dat we gelukkig niet helemaal prijsloos naar huis gingen. Sommige talenten zijn nou eenmaal niet te verhullen door wat dan ook. Nadat al het leed geleden was en het zweet weggespoeld in de doucheputjes, was er nog één mogelijkheid om een beeldje mee naar de kamer te krijgen. En zo geschiedde: de eerste prijs voor de bierestafette kunnen jullie vanaf nu allemaal bewonderen op de Atlaskamer.

Wenn ich nicht tanzen kann, ist es nicht meine Revolution

Lessen voor de Nederlandse studentenbeweging uit de Oost-Berlijnse underground technoscene

Een nieuw jaar, een nieuwe LASpost, en een nieuwe fase in de politiek-economische geschiedenis van Utrecht, Nederland, Europa en de rest van de wereld. Een nieuwe kans om een frisse kritische blik op de wereld te werpen.

Het jaar begon voor mijzelf in Berlijn, waar ik de eer had oud en nieuw te vieren in gezelschap van onze Atlas-secretaris die kaartjes had voor hetzelfde underground technofeest. In een hippe wijk van Oost-Berlijn genoten we twee dagen van de meest sfeervolle doch vriendelijk geprijsde horecagelegenheden. We brachten twee nachten door in de Oost-Berlijnse technoscene – met een opvallend hoog percentage Nederlanders – op verlaten industrieterreinen die omgetoverd waren tot technocentra. Na twintig dagen nog enigszins uitbrakkende van deze ervaring, kijk ik kritisch terug op het vervallen Oost-Berlijn en trek er lessen uit voor de strijd van de Nederlandse studentenbeweging; je bent een kritische student of je bent het niet.

Berlijn is een briljante casestudie. Zoals vrijwel elke voormalige Sovjet-staat die zich aansloot bij de Europese vrije markt is ook Oost-Duitsland na die Wende economisch ingestort. De industrie vertrok, de werkgelegenheid verdween, miljoenen Oost-Duitsers vertrokken naar het Westen op zoek naar werk, degenen die bleven kregen nauwelijks kinderen en leegstaande huizen werden massaal gesloopt. Ook voor Oost-Berlijn was 1989 geen frisse start van een nieuw kapitalistisch tijdperk. Daartegenover staan natuurlijk nieuw verworven vrijheden zoals migratievrijheid, persvrijheid plus de vrijheid om onfrisse leegstaande fabriekshallen te transformeren tot frisse techno-clubs.

Terugkomend op de Nederlandse onderwijsbezuinigingen, de kwestie waar we vanuit KSU in eerdere LASposten zo verwoed tegen ageerden, er is veel – heel veel – af te dingen op het idee dat een volledig staatsgefinancierd onderwijsstelsel vanzelfsprekend goede resultaten levert. Maar dat is geen argument voor de verdere liberalisering, privatisering, vermarkting en commercialisering van het onderwijs zoals nu gepland wordt. Is dit die Wende die we nu nodig hebben? Willen wij dat de docenten en studenten van nu emigreren, minder kinderen krijgen, en een leegstaand IBB platgelegd wordt vanwege een kameroverschot?

Alexander Beunder
Kritische Studenten Utrecht

Onfris

Rik de Graaf

Fris. Fris. Fris… Hoe vaker ik het woord hoor of zeg, hoe vreemder het gaat klinken (schijnt met alle woorden te werken, bij 'fiets' en 'rododendron' lukte het ook). Toen de LASpost me de opdracht gaf om met dit thema een reisverslag te schrijven, ging ik er niet vanuit dat ik een uur moest brainstormen om na te denken wat 'fris' eigenlijk is. Mijn conclusie is dat fris niet een eenduidige betekenis heeft; het is koud en onrein, goor en jong, zuiver en cola. Ik vind fris eigenlijk een ontzettend gaaf woord, of beter gezegd: een fris woord. Fris is het nieuwe dope, het nieuwe chill. Daarentegen vind ik onfris nog veel mooier. Op reis, en voornamelijk in armere landen, is alles onfris. Heerlijk.

Afgelopen zomer was ik in Laos en Cambodja, samen met mijn reisgenootje die we voor het gemak maar even Kees Smetvrees noemen. Kees was in vele opzichten een ideale reispartner, maar ons grootste verschil zat in de appreciatie van de onfrisheid. Waar zij (ja, Kees is een zij, net als die van Flodder, maar dan iets minder porno) zich kapot ergerde aan alle roggelende, kotsende en stinkende mannen voor, achter, naast en op ons in een lokale bus, zat ik stiekem intens te genieten. In de Laotiaanse hotelkamers was er minstens zo veel pret. Nietsvermoedend (gelukkig maar) onder de douche miste ze mijn ongedierte-hoogtepunt met een kakkerlak ter grootte van een muis die over de bedden danste, terwijl ik bezig was een miljardpoot te observeren. Of die ochtend dat we wakker werden in een bungalow in het zuiden van Laos, toen bleek dat we de hele nacht visite hadden gehad van een wandelende rabiësverspreider, a.k.a. zwervershond. Geweldig.

Dit soort momenten doen me denken aan vele andere onfrisse doch prachtige ervaringen. Flores, een eiland in Indonesië, was ook zo'n heerlijk gore plek. Na een wandeling over het strand, waarbij kinderen letterlijk alle kleuren van de regenboog op het zand scheten (met letterlijk bedoel ik dus écht letterlijk), troffen we in ons hotel een rat in de wc, waardoor mijn moeder de rest van de vakantie niet meer naar de wc ging zonder eerst vijf keer door te spoelen. Of India, waar het woord 'onfris' uitgevonden moet zijn. Ik herinner me dat er in Delhi iemand uit een riksja kwam rollen met een open vleeswond ter grootte van een hele grote wienerschnitzel.

Ja, dat onfrisse, daar hou ik wel van. Het is lekker gek, lekker anders dan het oh zo degelijke en 'frisse' Nederland. Maar ook in westerse landen is genoeg onfris te vinden! Wat te denken van de Italiaanse vrouwen met gehele oerbossen onder hun armen, walvis-waardige Amerikanen die ontbijten bij de Wendy's met kilo's pannenkoeken en liters stroop of feestende Britten in Spanje of Australië die na het kotsen na het atten na het kosten na het atten, nóg een keertje atten. En zelfs in Nederland, wat heet, in Utrecht, kun je aan je onfrisse trekken komen. Het enige wat je hoeft te doen is een pizza bestellen bij Mr. Jack's op de Voorstraat – gegarandeerd prijs! Jessica won onlangs nog een stuk ijzerdraad…

Beste lezers, dit zal mijn laatste kans zijn om hier wat te schrijven vanuit het bestuur. Beter doe ik het fris. De wind zal namelijk over twee maanden fris gaan waaien. Zelf hebben wij daar niets meer mee te maken. Muf is wat we zijn. Bedompt. Dat zal de reden zijn dat iedereen – commissies, bestuur – na een jaar vervangen zal worden. Bezoek en vis blijven niet fris.

door Jos van der Velde

Het Bestuur Schrijft

A hen is only an egg's way of making another egg.

Samuel Butler

Ach ja, dit pessimisme slaat natuurlijk als een tang op een varken, de Atlas-vis is volgens mij nog goed te harden. We zullen er nog even hard tegenaan gaan om nog vele aangename activiteiten aan te bieden. Maar dit dreigende vertrek, en ook de vragen van het kLASseboek (het toekomstige jaarboek) bieden natuurlijk een goede reden tot enige reflectie. Tot een – in LAS kringen altijd watertandend begroet – meer omvattend beeld: Atlas is altijd verse vis. De info-avonden zullen ondertussen een nieuw bestuur hebben gecreëerd, een bestuur dat op zijn beurt zal evolueren tot een nieuwe info-avond. Vette activiteiten (denk bijvoorbeeld gala, modeltekenworkshop, Miranda5-feest, een filmquiz) leiden tot enthousiaste leden. Enthousiaste leden leiden tot goede activiteiten. Een Atlas-krach vormt een hoogconjunctuur. Aan elk eind komt een begin. Atlas is een samensmelting tussen de kip en het ei.

I dread success. To have succeeded is to have finished one's business on earth, like the male spider, who is killed by the female the moment he has succeeded in his courtship. I like a state of continual becoming, with a goal in front and not behind.

George Bernard Shaw

Achter de schermen hebben wij zeker niet stil gezeten afgelopen jaar. Vette activiteiten zijn er ook altijd geweest. Maar er is gelukkig nog genoeg te doen: de site en sponsorenplannen blijven prijken op onze to-do list. Wat in jouw agenda staat? Het allejaarsweekend lijkt me een prachtig doelwit, en het zeilweekend of de batavierenrace. De grootste symposia die Atlas ooit heeft gekend stevenen gestaag op je af. In samenwerking met andere verenigingen, grote sprekers en André Klukhuhn als dagvoorzitter doen wij ons uiterste best om naast leuke ook informatieve activiteiten te organiseren. Houd de website en facebook in de gaten, en kom gezellig naar de tweewekelijkse borrels, die binnenkort waarschijnlijk weer op het zonovergoten terras van het Ledig Erf gaan plaatsvinden! Er gloort altijd een doel aan de horizon. Atlas is een vrouwtjesspin.

People sleep peaceably in their beds at night only because rough men stand ready to do violence on their behalf.

George Orwell

Koene krijgers zijn het afgelopen jaar opgestaan om Atlas-gezichten onverschrokken op te frissen met taarten. Om stoutmoedig de magnetron op de Atlaskamer op te blazen en de brandweer broodnodige lichaamsbeweging te geven. Onbevreesd is hoogverraad gepleegd op de constitutieborrel: in koelen bloede werd steelbaar waar overhandigd. Waar dat door drieste leden met haar en tand werd verdedigd tegen dezelfde dieven. Op het sporttoernooi werd onvermurwbaar gestreden richting álle tweede plaatsen, met als onlogisch gevolg een beker voor de kroegsportenmeerkamp. Atlas rechtvaardigt de middelen.

It's been emotional.

Big Chris (Lock, Stock & Two Smoking Barrels)

Maar wat schiet jij, o waarde lezer, nou op met dit onorthodoxe betoog? Ik denk dat ik wilde zeggen dat er constant veel te doen is. Dat we altijd ons best doen om ons aanbod van activiteiten te verfrissen. Dat wij dat altijd beter zouden kunnen doen. Dat Atlas emotie is, dat Atlas fris is en fris zal blijven zegevieren. Als de melk zuur blijkt te zijn, is Atlas namelijk
niet de poes die het drinkt.

Update van de Opleidingscommissie

Jullie opleidingscommissie heeft zich de afgelopen tijd flink ingespand om het onderwijs van Liberal Arts & Sciences nog beter te maken. Zo is er kritisch gekeken naar de inhoud van het Onderwijs- en Exa-menreglement. De belangrijkste wijziging in het OER betrof de toevoeging van twee nieuwe hoofdrichtingen: Cognitieve en Neuro-biologische Psychologie en Keltische Taal en Cultuur.

Verder werd er aandacht besteed aan de educatieve minor en ontwikkelde de studentgeleding een enquête om de hoofdrichtingen te verbeteren. Tevens worden ontwikkelingen in de (studentgeleding van de) Opleidingscommissie nu ook via de LAS-community openbaar gemaakt. Ten slotte spant de OC zich in om in kaart te brengen waar de website van LAS qua informatievoorziening nog tekort schiet.

Alle LASsers met een ingevulde hoofdrichtingsverklaring hebben eind vorig jaar een e-mail gekregen van het secretariaat met de vraag om de enquête over hun hoofdrichting in te vullen. De studentgeleding zal, zodra alle resulaten binnen zijn, bekijken waar de zwakke plekken zitten van de verschillende hoofdrichtingen en deze waar nodig helderder krijgen door middel van gesprekken met studenten van de betreffende hoofdrichtingen.

Op deze wijze kan er heel goed gekeken worden naar de gebreken per hoofdrichting. Het is erg belangrijk dat we een zo volledig mogelijk beeld van de hoofdrichtingen krijgen en willen daarom iedereen verzoeken om deze evaluatie in te vullen.

Heb je nog vragen over de OC, haar studentgeleding, haar taken of heb je nog opmerkingen of toevoegingen? Ga dan naar de LAS-community (binnen BlackBoard) en klik op Opleidingscommissie, of mail naar oc@usatlas.nl.

FILMRECENSIE

De Film "Ирония судьбы, или С лёгким паром!" is echt een Russische klassieker. Ik kan het me niet voorstellen dat er Russen bestaan die deze film niet kennen. Mocht je het willen testen, hier is hoe je het uit moet spreken: "Ironiya sudby, ili S lyogkim parom!". De film is eigenlijk een hele grote ironische grap, want het gaat over een Rus die naar huis wil komen (onder invloed van alcohol, één keer raden welke drank) en per toeval in een andere stad belandt dan waar hij woont. Dat heeft hij natuurlijk niet meteen door. In die tijd werden er in Rusland in verschillende steden dezelfde huizen (lees: flatgebouwen) gebouwd en kregen de straten dezelfde namen. Zo komt hij dan eindelijk 'thuis', terwijl het in een totaal andere stad is, en treft daar een andere vrouw aan. De sleutels van de voordeur waren zelfs identiek. Beide personen beweren in diezelfde woning te wonen en het is hilarisch om deze situatie van buitenaf mee te maken. Het is een warme en luchtige komedie voor bij de feestdagen maar ook zeker een film om zomaar met je vrienden of familie te kijken. In deze film zijn ook veel Russische gewoontes terug te vinden, dus mocht je Russische cultuur beter willen leren kennen… dan is dit zeker een aanrader!

Daniel Aleksin

Utrecht Centraal

Laat je door Bram Leusink meevoeren door het verleden van Utrecht...

Wij LASsers komen uit alle hoeken en gaten van het land. Het overgrote deel van ons heeft zich inmiddels in Utrecht gevestigd, om de toch al zo overbelaste overheid niet met jouw exorbitante reiskosten op te zadelen. Met het verhuizen naar een andere stad, verandert ook je identiteit. Allereerst blijf je misschien nog wel Rotterdammer, Zierikzeeër, Hagenees, Almeloër of Zwollenaar, maar langzaamaan word je toch ook een Utrechter of Utrechtse. Een deel van jullie zal het misschien wel opgevallen zijn dat de term 'Utrechtenaar' over het algemeen niet wordt gebruikt voor een man uit Utrecht, terwijl dit wel de meest logische benaming is. En misschien weet een enkeling ook nog wel te vertellen dat dit komt omdat Utrechtenaar een synoniem is voor 'homo'. Er zijn er echter maar weinig die weten hoe de vork nou precies in de steel steekt.

In 1674 was het middenschip van de domkerk, na het voorbijkomen van een heuse tornado, ineengestort. In de jaren daarna verwerden de ruïnes van het middenschip tot een ontmoetingsplaats voor 'sodomieten', normaal een term voor 'zij die aan niet-reproductieve seks doen', maar in dit geval vooral beperkt tot de herenliefde. In 1730 maakte de koster van de Domkerk melding van deze daden, nadat hij een stel op heterdaad had betrapt. Een onderzoek werd ingesteld en na bekentenissen van de verdachten bleek er een groot netwerk van homoseksuelen te bestaan, dat zich uitstrekte door heel het land. Het land was eerder getroffen door een aantal rampen en er werd nog gezocht naar een zondebok. De ontdekkingen in Utrecht leidden daardoor tot een landelijke heksenjacht op homoseksuelen. Alleen al in Utrecht werden achttien verdachten ter dood gebracht. Sindsdien stond in de volksmond Utrechtenaar synoniem voor homoseksueel. Er ontstonden zelfs een aantal uitspraken die hiermee gemoeid waren. Hij is van achter de Dom betekende dat iemand homoseksueel was en een Utrechtenaar draagt zijn broek achterstevoren behoeft weinig uitleg.

Toch is Utrechtenaar tot in de jaren dertig van de afgelopen eeuw de meest gebruikte term geweest voor iemand die uit Utrecht kwam. De toenmalige hoofdredacteur van het Utrechtsch Nieuwsblad ergerde zich echter aan deze dubbele betekenis en begon systematisch de term Utrechter te hanteren. Dit werd door de landelijke media en uiteindelijk ook de rest van het volk overgenomen. In 1950 vermeldt de Grote Van Dale voor het eerst dat Utrechtenaar naast 'inwoner van Utrecht' ook 'homoseksueel' kan betekenen.

Op het Domplein is inmiddels een bescheiden gedenksteen te vinden, die ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de Utrechtse homoseksuelenvervolging is geplaatst. Hoewel homo wel een behoorlijk minder beladen term is geworden, is het aan te raden om in het bijzijn van Utrechters de term Utrechtenaren niet te gebruiken. Je zou niet de eerste zijn die door dit misverstand in een nachtelijke stoeipartij terecht komt. Daarnaast denk ik dat juist voor het verhaal en de traditie de term Utrechter verkozen moet worden boven Utrechtenaar, mits daar bij tijd en wijle een beetje uitleg aan toegevoegd wordt.

O, ik misbruik de gelegenheid maar meteen om het ook over een andere 'foute Utrechtse term' te hebben. De juiste aanduiding voor het plein met de haas is 'DE Neude'. Er is veel discussie over het gebruik van het juiste lidwoord, 'de' dan wel 'het', maar dat is totale onzin. Neude komt van 'Node', wat staat voor moerassige laagvlakte. Het is DE Node en daarom ook DE Neude – zegt het voort!

Bram Leusink

sunshine, shine down